

Å danse med
demografien fra
vugge til grav

Budsjettperspektiv
- Helhetstenkning og bærekraft
– sosialt, miljømessig og økonomisk

8 bud for budsjettarbeidet

1. Levere på budsjettammer og skape rom for organisasjons- og samfunnsutvikling
2. Osthøvelen løser ikke lenger utfordringene – kvalitet, tjenestetilbud og dagens strukturer må vurderes
3. God ledere og myndiggjorte selvstendige ansatte som tar ansvar for de vedtak som fattes
4. Samhandling og tverrfaglig innsats
5. Innovasjonstenkning
6. Stimulere frivilligheten og bidra til økt dugnadsånd
7. Brukermedvirkning og egeninnsats – kommune 3.0
8. Det er en tid for diskusjon og en tid for gjennomføring

**Elefanten i rommet
– dilemmaer som vi må tørre å snakke høyt om**

Dilemmaer og ris bak speilet...

- Demografien og hva den betyr for prioriteringer må diskuteres
- Drift kontra utvikling – hvordan få en god balanse?
- Hva med tjeneste- og organisasjonsutvikling kontra samfunnsutvikling?
- Når skal utviklingen skje – skal vi være i forkant eller løpe etter?
- Kvalitet – hvor skal vi legge lista, hva er godt nok?
- Skaper teknologi og digitalisering fremmedgjøring eller muligheter og hvor langt skal vi gå og har vi satt av nødvendige ressurser?
- Strukturgrep – gir det muligheter eller bare mismot?
- Folk vil bli verre å få tak i, i fremtiden, og fremtiden er her - hvordan finne gode tiltak til rekrutteringsplanens handlingsdel?

https://www.nrk.no/video/barnas-losninger-paa-noen-av-norges-samfunnsproblemer_518fba2b-96da-427e-94cc-d120549182e1

Danser med demografien

Budsjett 2024 og økonomiplan 2024-27

Politisk budsjettsamling
18.-19. september 2023

Organisering

Kommunaldirektør

Stab

- Merkantil
- Rådgivere
- Innsatsteam
- PPT

Skole

- Grunnskoler
- Ravo

Barnehage

- Barnehager

Barn- og familieavdelingen

- Barnevern
- Helsestasjon og skolehelsetjeneste
- Familietjenesten med Foyer
- Flyktningetjenesten

Kultur

- Bibliotek
- Fritidstjeneste
- Kino
- Kulturskole

Status

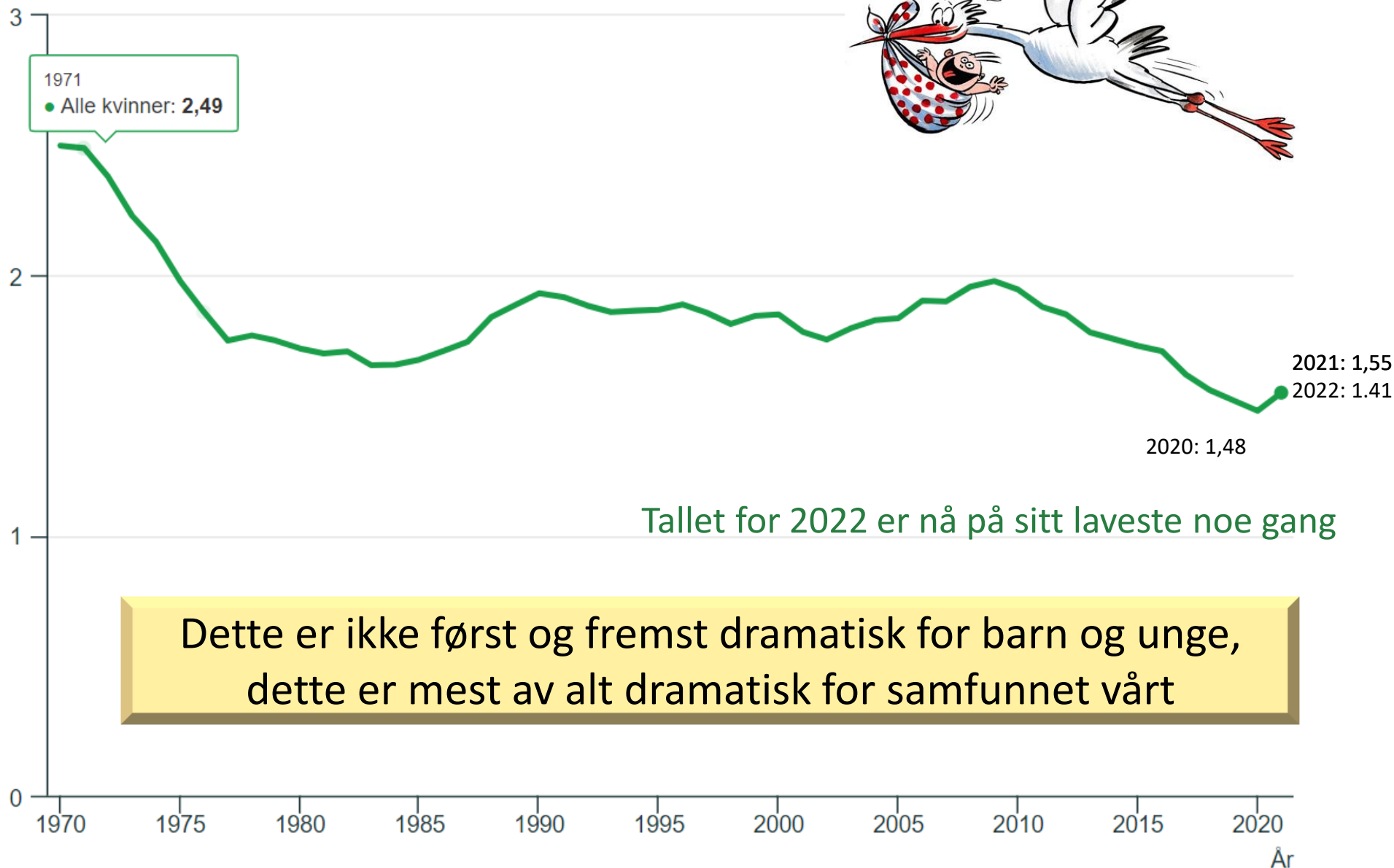
Egenevaluering

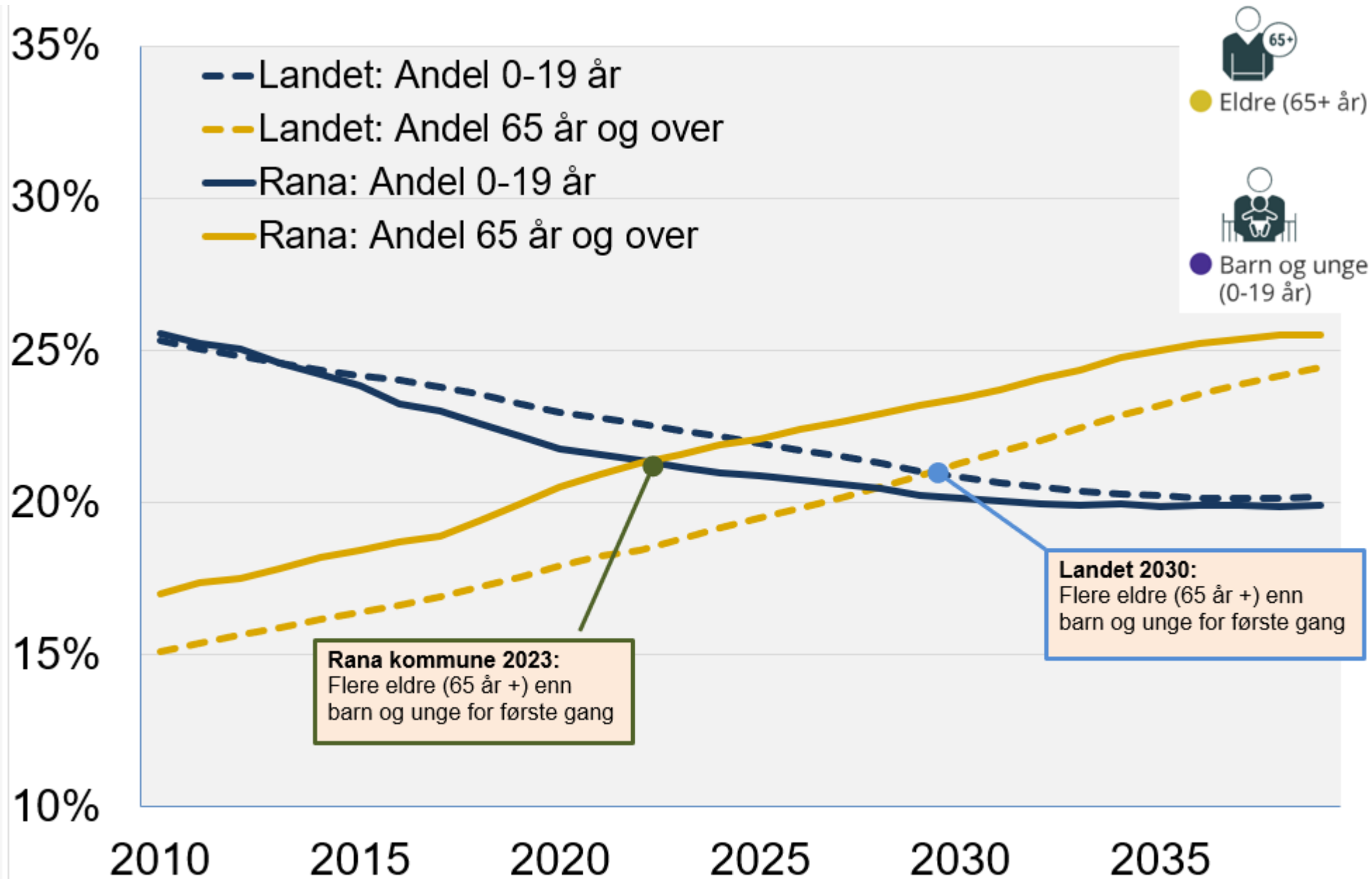
Dette lykkes vi godt med:

- Effektiv drift og omstillingsevne
- God på helhetlig tenkning og disponering av ressurser
- Positiv utvikling i sykefraværstallene
- Overgangen fra barnevernreform til oppvekstreform
- En barnehage som kan danse med demografien
- Bedre tverrfaglig innsats og samhandling
 - Forankret behovet for videre omstilling
 - Konkrete prosjekter – LOS, FACT, RAUS, Seire, DPV (dybdelæring, praktisk og variert) mm -viktig at vi tenker fra prosjekt på drift; Drømmehuset, Vi er og vi blir foreldre, Foyer
- Profesjonalisering av felles stabstjeneste
- Et folkebibliotek som er gode til å skape aktiviteter

Fødselsraten i Norge fra 1970 - 2021

 Rana kommune

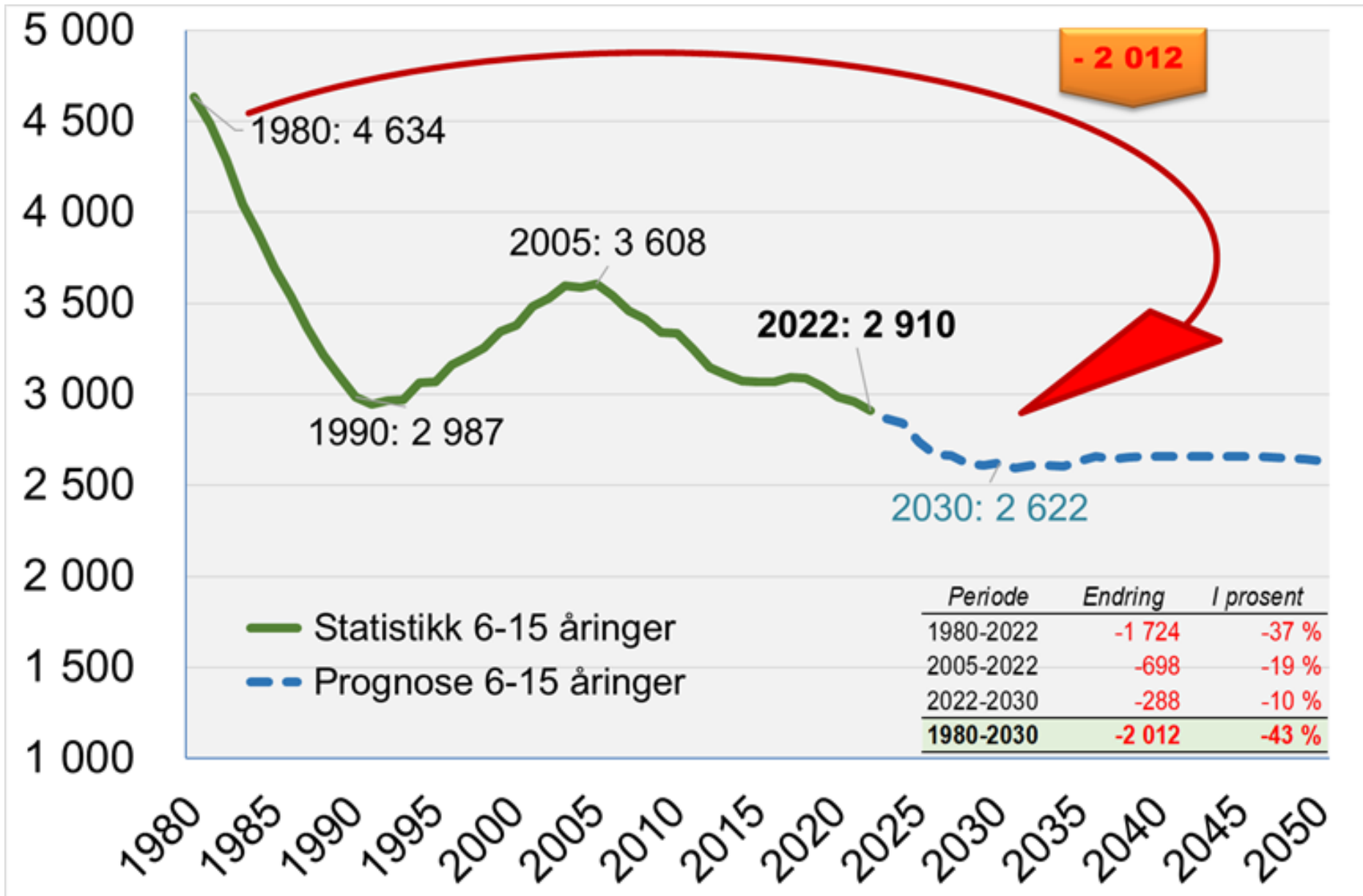
 Eldre (65+ år)

 Barn og unge (0-19 år)

Rana kommune 2023:
Flere eldre (65 år +) enn barn og unge for første gang

Landet 2030:
Flere eldre (65 år +) enn barn og unge for første gang

ØkPI 2024-2027

<i>Alder</i>	<i>2020</i>	<i>2021</i>	<i>2022</i>	<i>2023</i>	<i>2024</i>	<i>2025</i>	<i>2026</i>	<i>2027</i>	<i>2028</i>	<i>2029</i>	<i>2030</i>	<i>Endring</i>
0-5 år	1 470	1 438	1 428	1 427	1 417	1 443	1 472	1 451	1 465	1 467	1 470	44
6-15 år	2 987	2 962	2 910	2 869	2 841	2 739	2 668	2 666	2 620	2 609	2 622	-242
16-66 år	16 920	16 868	16 754	16 691	16 624	16 610	16 584	16 578	16 575	16 587	16 560	-170
67-79 år	3 326	3 399	3 454	3 516	3 535	3 543	3 578	3 583	3 648	3 681	3 762	124
80-89 år	1 099	1 141	1 140	1 199	1 299	1 378	1 450	1 527	1 580	1 643	1 682	310
90 år og over	281	284	294	290	285	292	306	324	338	356	363	12
Sum	26 083	26 092	25 980	25 991	26 000	26 006	26 057	26 130	26 225	26 343	26 460	77

Kommunebarometeret - 2023

	2021	2022	2023 endelig	Endring fra i fjor
Totalplassering	183	140	94	46
Grunnskole	231	206	181	25
Pleie og omsorg	300	276	231	45
Barnvern	310	189	267	-78
Barnhage	135	74	124	-50
Helse	183	253	179	74
Sosial	140	84	143	-59
Kultur	44	124	30	94
Klima og natur	55	44	47	-3
Saksbehandling	304	84	66	18
Vann, avløp og renovasjon	56	182	156	26
Økonomi	15	14	25	-11
Kostnadsnivå	20	43	28	15

Plasseringene er ikke sammenlignbare over tid, siden plasseringene i 2021 og 2022 er basert på tidligere analyser

- Grunnskole gjør det stadig bedre og best har vi gjort det med å jobbe bevisst med tilpasset opplæring og fått ned antall elever som får spesialundervisning
- Barnevern og barnehage faller etter en stor opptur i 2022, noe som nok i større grad skyldes at andre har gjort det bedre, da vi selv scorer omtrent som fjoråret eller bedre.
- Kultur er den tjenesten som leverer best med en 30. plass i landet – dette skyldes i stor grad alle idrettshaller og antall kulturarbeidere i regionale kulturinstitusjoner som Nordland teater og Sørsamisk teater

Kort oppsummert kan vi si, at hvor mye penger en bruker på en tjeneste, ikke nødvendigvis sier noe om hvor god tjenesten er.

OPPVEKSTPROFIL

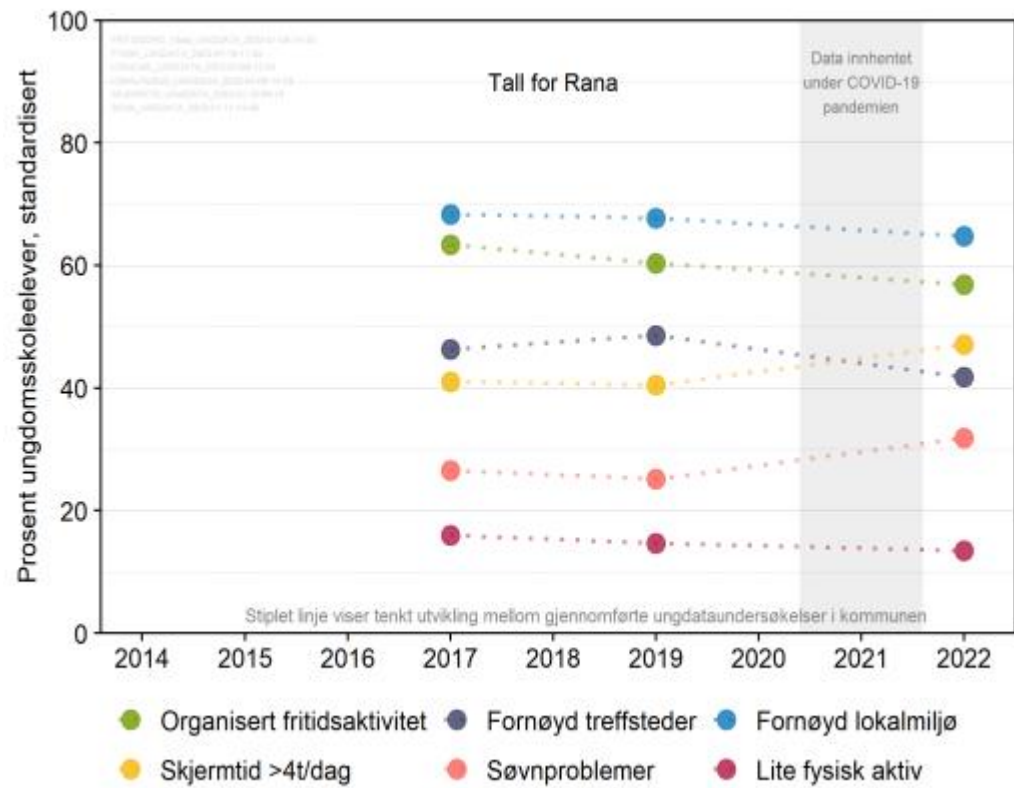
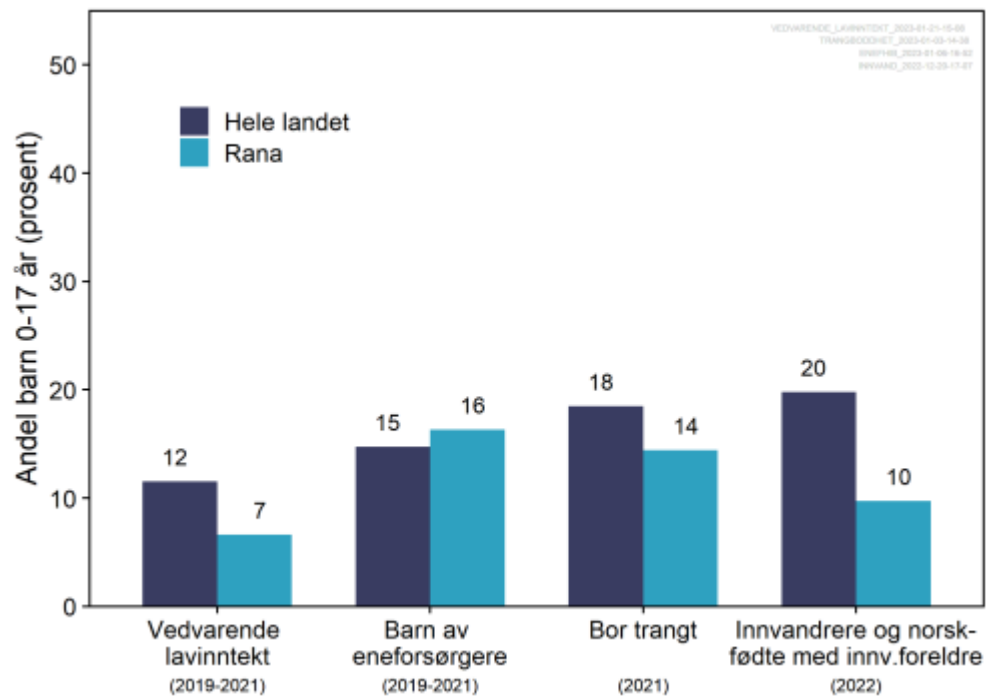

Tema		Indikator (klikkbare indikatornavn)	Kommune	Fylke	Norge	Enhet (*)	Oppvekstbarometer for Rana
Befolkning	1	Andel barn, 0-17 år	19,2	19,1	20,4	prosent	
	2	Innvand. og norskf. med innv.foreldre	9,7	12,1	19,8	prosent	
Levekår	3	Barn i fam. m/vedvarende lav inntekt	6,6	9,1	12	prosent	
	4	Barn i familier som mottar sosialhjelp	4,7	6,7	5,7	prosent	
	5	Bor trangt, 0-17 år	14	18	18	prosent	
	6	Barn av enslige forsørgere	16,3	16,5	14,7	prosent	
	7	Barn med barnevernstiltak, 0-17 år	5,1	4,6	3,9	prosent	
	8	Unge som står utenfor, 15-24 år	6,1	6,8	7,4	prosent (a,k)	
Barnehage og skole	9	Bemanning i barnehage, oppfylt	95	91	92	prosent	
	10	Laveste mestringsnivå i lesing, 5. tr.	25	27	23	prosent (k)	
	11	Laveste mestringsnivå i regning, 5. tr.	24	29	24	prosent (k)	
	12	Trives på skolen, 7. trinn	85	81	86	prosent (k)	
	13	Mobbes på skolen, 7. trinn	8,1	8,7	7	prosent (k)	
	14	Gjennomsnittlig grunnskolepoeng	42,5	43,3	43,3	poeng (k)	
Fritid og nærmiljø	15	Gjennomføring i vdg. opplæring	74	75	79	prosent (k)	
	16	Fornøyd med lokalmiljøet, 2022	65	63	67	prosent (a,k)	
	17	Fornøyd med treffsteder, 2022	42	48	55	prosent (a,k)	
	18	Med i fritidsorganisasjon, 2022	57	54	58	prosent (a,k)	
	19	Ensomhet, 2022	25	24	23	prosent (a,k)	
	20	Regelbrudd, Ungd. 2022	10	10	9,2	prosent (a,k)	
Helse og helseatferd	21	Skjermtid over 4 timer, 2022	47	51	45	prosent (a,k)	
	22	Fornøyd med helse, 2022	64	64	67	prosent (a,k)	
	23	Høy tilfredshet med livet, Ungd. 2022	51	50	50	prosent (a,k)	
	24	Psykiske plager, 2022	17	16	16	prosent (a,k)	
	25	Psykiske sympt./lidelser, 15-24 år	160	182	166	per 1000 (a,k)	
	26	Søvnproblemer, 2022	32	33	30	prosent (a,k)	
	27	Trener sjeldnere enn ukentlig, 17 år	26	29	27	prosent (k)	
	28	Overvekt og fedme, 17 år	26	28	22	prosent (k)	
	29	Reseptfrie smertest. ukentlig, 2022	22	22	20	prosent (a,k)	
	30	Alkohol, har vært beruset, 2022	13	16	13	prosent (a,k)	

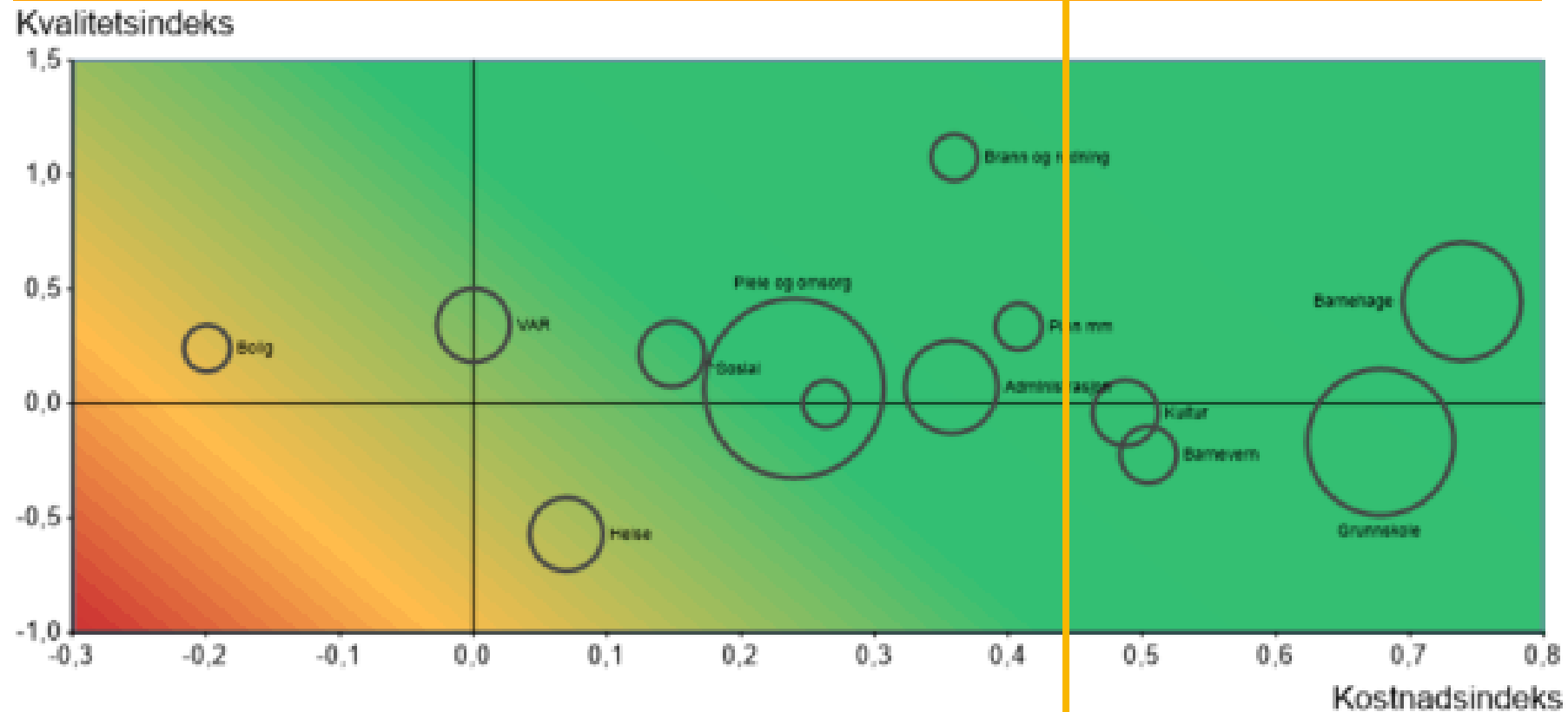
Forklaring (tall viser til linjennummer i tabellen ovenfor):

* = standardiserte verdier, a = aldersstandardisert, k = kjønnsstandardisert og ** = tall fra Ungdataundersøkelsen mangler. Les mer om mulige årsaker til at tall fra Ungdataundersøkelsen mangler og om endringer i tall for 2021 [her](#).

2702231351.0103231313.1833

Kostnadsindeks, kvalitetsindeks og størrelse på tjenesten

Manglende verdier er satt til 0 (for eksempel kostnad i VAR)

- At ressursbruken totalt har gått ned skyldes at det tidligere år har vært større tilskudd til andre aktørers idrettsanlegg.
- Vi har langt høyere tilskudd til museum.
- Ressurser vi bruker på aktivitetstilbud til barn og unge har gått ned – nå på KG9-nivå.
- Andre kulturaktiviteter har gått ned enda mer ned og ligger langt under snittet, dette må nok sees i sammenheng med at vi bruker tre ganger så mye på kunstformidling.
- Bibliotek øker, men er nå omtrent på snitt.
- Kulturskolen har enda noe høyere venteliste, men langt færre elever.
- Kinobesøket på vei oppover.

Kultur og idrett

	Rana 2021	Rana 2022	Kostragruppe 09	Kostragruppe 10
Prioritet				
Netto driftsutgifter for kultursektoren per innbygger i kroner (B) *)	3 374	2 231	2 569	2 802
Netto driftsutgifter til aktivitetstilbud barn og unge per innbygger 6-18 år (B) *)	1 345	1 219	1 209	1 260
Netto driftsutgifter til andre kulturaktiviteter per innbygger (B) *)	249	167	296	439
Netto driftsutgifter til folkebibliotek per innbygger (B) *)	256	302	291	311
Netto driftsutgifter til idrett per innbygger (B) *) **)	852	194	268	270
Netto driftsutgifter til kommunale musikk- og kulturskoler, per innbygger 6-15 år (B) *)	2 594	2 388	2 575	2 378
Netto driftsutgifter til kunstformidling per innbygger (B) *) **)	290	295	90	73
Netto driftsutgifter til muséer per innbygger (B) *) **)	100	101	61	58
Dekningsgrad				
Andel barn i gr skolealder på venteliste til komm musikk- og kulturskole, av barn i alderen 6-15 år	3,2 %	3,0 %	2,9 %	2,1 %
Andel elever 6-15 år i kommunens kulturskole, av antall barn 6-15 år (B)	8,5 %	8,6 %	12,6 %	10,6 %
Kvalitet				
Besøk per kinoforestilling	14,1	21,1	17,6	21,8

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

***) Tallene er justert for ulikt utgiftsbehov

Barnehage

	Rana 2021	Rana 2022	Bodø	Narvik	Fauske - Fuosko	Vefsn	Kostragruppe 09	Kostragruppe 10
Prioritet								
Netto driftsutgifter per innbygger (201) førskole (B) *) **)	7 973	7 631	8 335	8 365	7 786	8 921	8 392	8 309
Netto driftsutgifter per innbygger (211) styrket tilbud til førskolebarn (B) *) **)	792	937	774	916	1 036	842	910	935
Netto driftsutgifter per innbygger 1-5 år i kroner, barnehager *) **)	188 786	179 037	185 920	199 895	188 100	206 755	188 804	185 236
Produktivitet								
Antall barn korrigert for alder per årsverk til basisvirksomhet i kommunale barnehager (B)	5,9	5,9	5,6	5,5	5,9	5,3	5,8	5,8
Antall barn korrigert for alder per årsverk til basisvirksomhet i private barnehager (B)	5,7	5,7	5,9	5,8	5,6	5,6	5,7	5,8
Brutto driftsutgifter til styrket tilbud til førskolebarn (f 211) per barn som får ekstra ressurser (B) (B) *)	125 618	160 474	97 531	145 508	175 460	103 371	96 617	76 523
Korrigerte brutto driftsutgifter til barnehage (f201) per barn i kommunal barnehage (kr) *)	195 292	188 531	190 901	197 361	180 984	210 104	199 049	195 546
Dekningsgrad								
Andel barn 0 år med barnehageplass i forhold til innbyggere 0 år (B)	6,9 %	2,7 %	3,8 %	2,4 %	1,2 %	15,7 %	5,5 %	6,9 %
Andel barn 1-5 år med barnehageplass (B)	96,4 %	95,9 %	95,8 %	95,0 %	96,6 %	98,0 %	94,5 %	93,7 %
Kvalitet								
Andel barnehagelærere i prosent av grunnbemanningen (prosent)	46,4 %	45,0 %	45,7 %	37,2 %	38,3 %	50,2 %	42,6 %	42,3 %
Leke og oppholdsareal per barn i barnehage (m2)	6,3	6,3	5,7	6,6	6,7	6,9	6,1	5,7

Lave driftsutgifter på ordinær drift og styrket tilbud har vært varemerket for barnehage, men fra 2019, har utgiftene til styrket tilbud mer enn doblet seg. Antallet som får spesialpedagogisk hjelp er stabilt, men antallet som får tilrettelegging for funksjonsnedsettelse har økt fra 7 barn i 2017, 18 i 2019 til 39 barn i 2022. Dette utfordrer nå økonomien vår betydelig og vi har søkt bistand for å gjøre en ekstern analyse.

Barnevern

Høy saksbehandlerkapasitet, kombinert med høy andel barn med undersøkelse og tiltak, kombinert med lave netto driftsutgifter kan indikere at vi kommer tidligere inn og har begynt å lykkes med tidlig innsats.

	Rana 2021	Rana 2022	Kostragruppe 09	Kostragruppe 10
Prioritet				
Netto driftsutgifter per innbygger 0-17 år, barnevernstjenesten (B) *) **)	12 351	12 426	13 486	13 278
Produktivitet				
Brutto driftsutgifter per barn som er plassert av barnevernet (f. 252) *)	266 262	289 710	507 518	497 073
Brutto driftsutgifter per barn som ikke er plassert av barnevernet (funksjon 251) *)	42 065	50 373	56 563	54 665
Netto driftsutgifter per barn som er plassert av barnevernet (funksjon 252) (B) *)	113 353	166 346	408 273	450 400
Dekningsgrad				
0-17 år Andel barn med barnevernstiltak når barnet er plassert av barnevernet i løpet av året	1,4 %	1,5 %	1,0 %	1,1 %
0-17 år Andel barn med barnevernstiltak når barnet ikke er plassert av barnevernet i løpet av året	3,5 %	3,0 %	2,6 %	2,6 %
Andel barn med barnevernstiltak i løpet av året ift. innbyggere 0-24 år	4,0 %	3,6 %	3,1 %	3,1 %
Barn med melding ift. antall innbyggere 0-17 år	4,3 %	4,5 %	4,1 %	4,3 %
Barn med undersøkelse ift. antall innbyggere 0-17 år (B)	4,5 %	4,4 %	4,0 %	4,1 %
Kvalitet				
Stillinger med fagutdanning per 1 000 barn 0-17 år (B)	5,5	5,5	5,2	5,7

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

***) Tallene er justert for ulikt utgiftsbehov

- Har de store investeringene lønnet seg?
- Lave driftsutgifter og bra kvalitet, selv om vi må jobbe med å få opp andelen av undervisningspersonalet som har godkjent utdanning.
- Opplever også et større press på spesialundervisning og tilbud til elever med særskilte behov. Kan for komme skoleår bli doblet.
- Elevresultatene er under snitt, men løftes mye fra 8. trinn til utgangen av 10. trinn.

Grunnskole

	Rana 2021	Rana 2022	Kostragruppe 09	Kostragruppe 10
Prioritet				
Brutto investeringsutgifter til grunnskolesektor (202, 215, 222, 223), per innbygger (B) *)	11 786,5	4 163,4	2 920,7	3 664,2
Netto driftsutgifter per innbygger (213) voksenopplæring (B) *) **)	414	397	281	286
Netto driftsutgifter til grunnskole (202), per innbygger 6-15 år (B) *) **)	96 228	95 994	103 433	102 349
Netto driftsutgifter til grunnskolesektor (202, 215, 222, 223), per innbygger 6-15 år (B) *) **)	125 510	126 792	131 264	128 983
Netto driftsutgifter til skolelokaler (222), per innbygger 6-15 år (B) *) **)	23 160	25 493	22 503	21 395
Netto driftsutgifter til skoleskyss (223), per innbygger 6-15 år (B) *) **)	4 762	3 589	2 686	2 739
Produktivitet				
Driftsutgifter til inventar og utstyr (202), per elev i grunnskolen (B) *)	1 870,7	2 029,7	909,3	831,5
Driftsutgifter til undervisningsmaterieell (202), per elev i grunnskolen (B) *)	2 243	1 782	2 068	2 097
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 1.-10. årstrinn (B)	13,4	13,0	13,0	13,5
Lønnsutgifter til grunnskole, skolelokaler og skoleskyss (202, 222, 223), per elev (B) *)	97 129,5	99 084,8	106 590,1	106 419,6
Dekningsgrad				
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning (B)	4,0 %	5,0 %	7,7 %	8,0 %
Andel innbyggere 6-9 år i kommunal og privat SFO (B)	31,5 %	39,8 %	60,7 %	61,4 %
Elever på mestringsnivå 3-5, nasjonale prøver i lesing 8.trinn (prosent)	66,7 %	66,3 %	73,3 %	72,4 %
Elever på mestringsnivå 3-5, nasjonale prøver i regning 8.trinn (prosent)	68,0 %	62,0 %	70,6 %	68,7 %
Kvalitet				
Gjennomsnittlig grunnskolepoeng (antall)	43,0	42,2	42,9	42,5

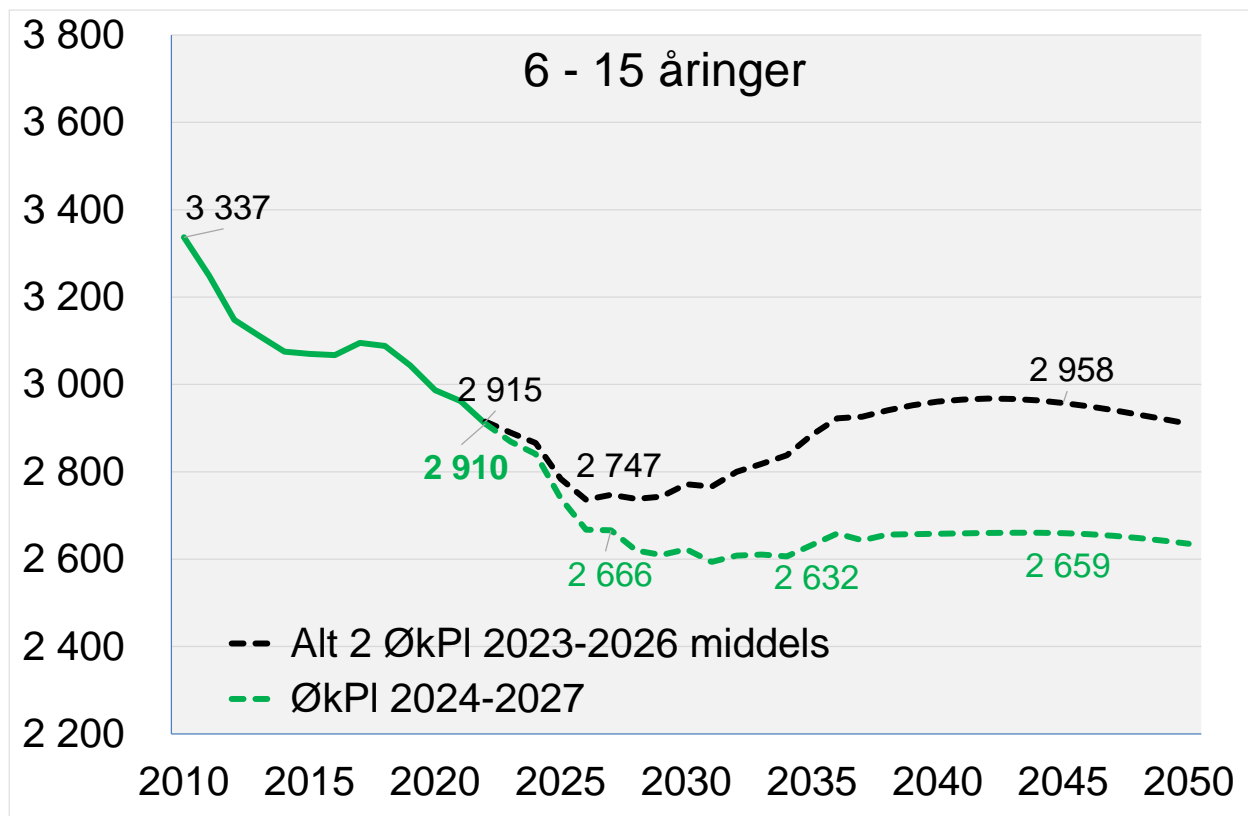
*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

***) Tallene er justert for ulikt utgiftsbehov

Ny skolestruktur har kostet 1,3 mrd. kr. Bidratt til en effektivisering av driften med ca. 20-25 mill. kr. årlig*

*2021-kroner

Skoleåret 2016/2018 var det 3006 elever i Rana-skolen.

Frem til i dag har vi hatt en nedgang på 214 elever.

I kommende økonomiplanperiode forventes det en ytterligere nedgang med 260 elever og det er et relativt positivt anslag. SSBs prognoser er mer negative.

Frem mot 2035 forventes tallet å reduseres ytterligere til 2632 uten at veksten slår inn.

Med et innbyggertall på 30 000 innbyggere vil vi det bli ca. 3000 elever. Det betyr at vi i overskuelig fremtid vil ha meget god kapasitet.

Elevtall inneværende skoleår

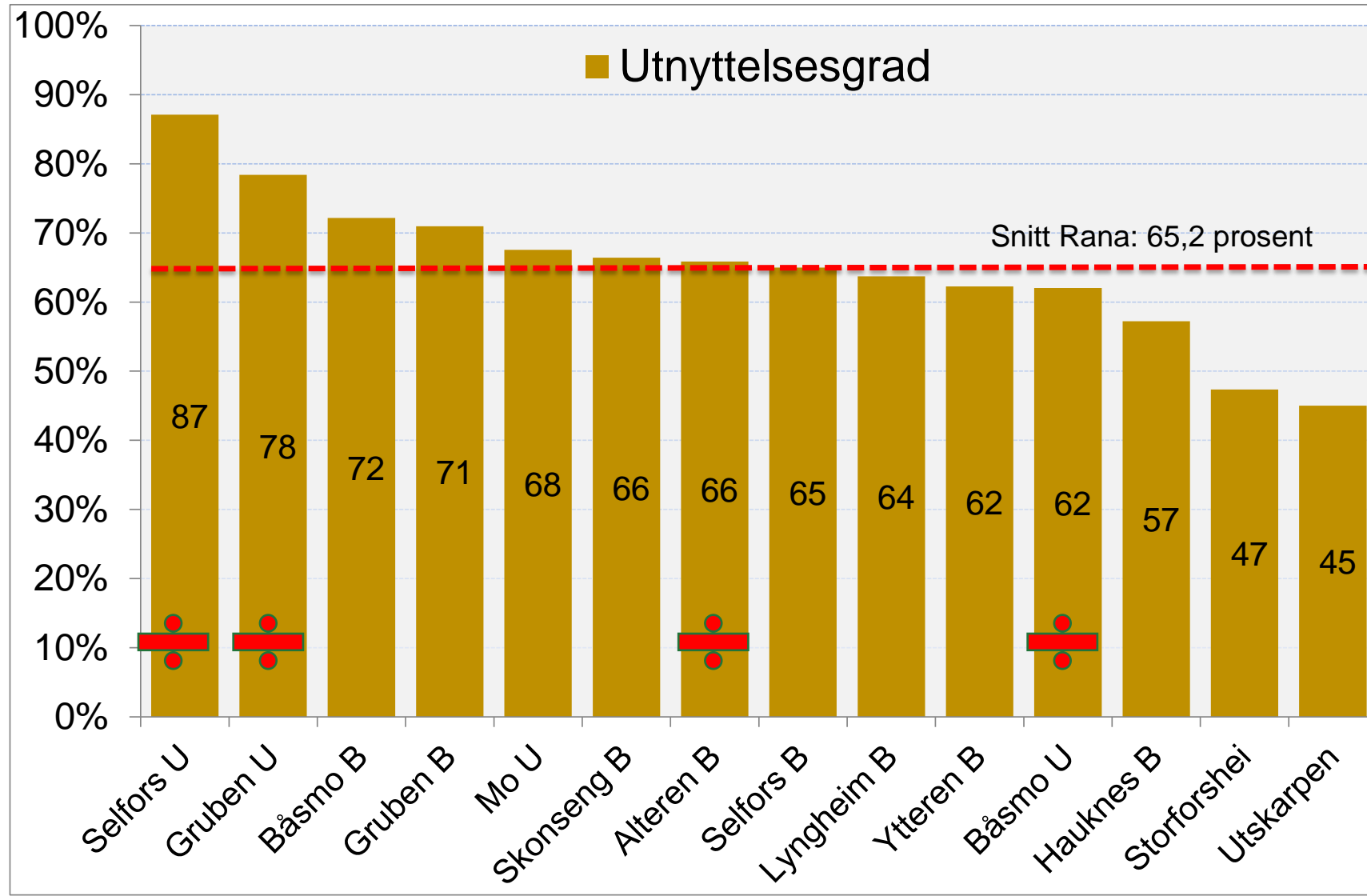
Skoleår	23/24													
Skole/trinn	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Sum elever	Klasser (hentet fra VFS)	Gjennomsnittlig gruppestørrelse	
Skonseng	14	13	16	16	20	19	20				118	6	19	
Gruben b	53	52	77	57	58	70	63				430	23	19	
Selfors	19	21	30	19	25	31	23				168	13	13	
Storforshei b& u	8	7	11	9	8	13	10	35	31	26	158	12	13	
Rana u - alle elever								268	299	263	830	36	23	
Båsmo barneskole	50	39	35	43	39	41	50				297	17	17	
Hauknes barneskole	33	23	24	29	28	36	31				204	12	17	
Lygheim barneskole	34	39	44	27	48	42	54				288	16	18	
Utskarpen b&u	5	11	13	7	8	5	7	7	4	10	77	10	8	
Ytteren barneskole	30	27	36	38	27	37	27				222	15	15	
SUM	246	232	286	245	261	294	285	310	334	299	2792	160		

Prognose elevtall skoleåret 2027/28

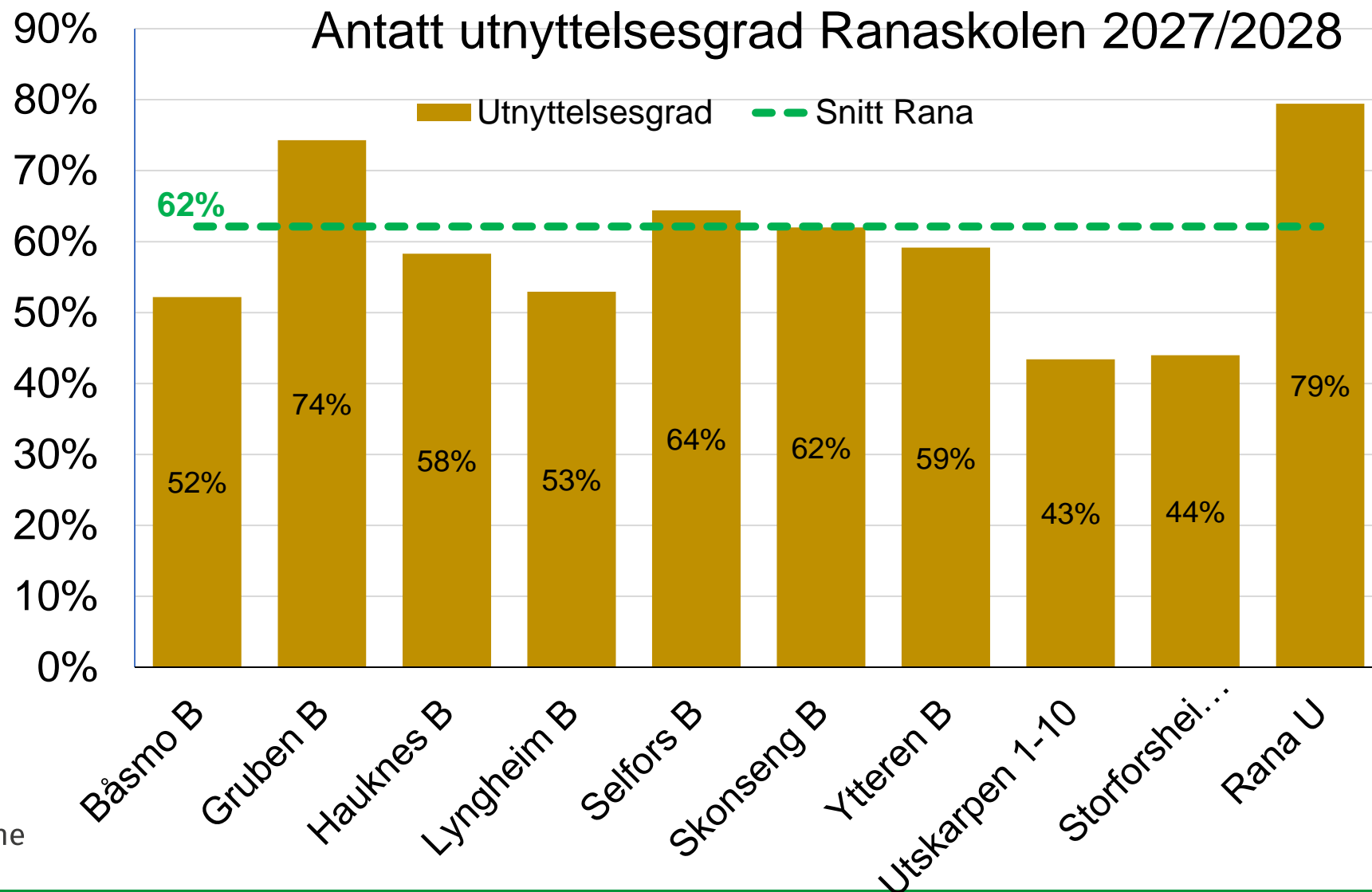
Skoleår	27/28													
Skole/trinn	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Sum elever	Klasser	Gjennomsnittlig gruppestørrelse	
Skonseng	11	13	12	14	14	13	16				93	5	19	
Gruben b	58	46	41	63	53	52	77				390	21	19	
Selfors	24	27	24	16	19	21	30				161	9	18	
Storforshei b& u	12	10	9	12	8	7	11	25	28	32	154	12	13	
Rana u - alle elever								213	225	257	695	30	23	
Båsmo barneskole	40	34	36	40	50	39	35				274	16	17	
Hauknes barneskole	43	29	28	24	33	23	24				204	12	17	
Lygheim barneskole	45	36	30	50	34	39	44				278	15	18	
Utskarpen b&u	9	6	4	8	5	11	13	7	8	5	76	10	8	
Ytteren barneskole	31	15	30	38	30	27	36				207	14	15	
SUM	273	216	214	265	246	232	286	245	261	294	2532	144		

Nedgang på 260 elever og 16 klasser

Utnyttelsesgrad skoler - skolestruktursaken

Elevtallet reduseres

Er jobben gjort?

50% av
kommunedirektørene sier
ja....

Men 44 % sier nei, antall
skoler må ned

Fra Kommunal Rapport i dag

Valg 2023

Nedleggelse eller status quo?

Snaut halvparten av kommunedirektørene mener **ANTALLET SKOLER** må ned. I Gjøvik er Sp-ordfører Torvild Sveen åpen for det, mens utfordreren fra Ap, Marianne Steinsrud, vil beholde dagens skoler.

SIDE 4-5

FOTO: TERJE LIEN

KRONIKK: 40 prosent av norske rektorer mener at deres kommune ikke har noen klar skolepolitikk

SIDE 16-17

ANNONSE

Følg lokalpolitikken i valgåret!

Abonner på **NYHETSBREVET** fra politisk redaktør Agnar Kaarbo **hver søndag ettermiddag!**

Kommunal Rapport

Meld deg på nyhetsbrevet her: agnar@kommunal-rapport.no

Budsjettrammer og handlingsrom

Rammereduksjoner 2024-2027	2024	2025	2026	2027
Støttetjeneste	-1 526	-2 544	-3 561	-4 578
Oppvekst og kultur	-7 660	-12 766	-17 873	-22 979
Helse og omsorg	-4 922	-14 870	-24 818	-34 766
NAV kommune	-566	-943	-1 320	-1 698
Tekniske tjenester	-3 776	-6 293	-8 811	-11 328
Kirkelig fellesråd	-395	-658	-921	-1 184
Rana byggdrift KF	-1 155	-1 926	-2 696	-3 467
Totalt	-20 000	-40 000	-60 000	-80 000
Demografijusteringer	-9 500	-12 500	-15 000	-15 000
Rekrutteringstiltak barnehage	-4000	-4000	-4000	-4000
Internasjonal skole	-450	-450	-450	-450
Foyer - kapitalkostnader		-2100	-2100	-2100
Tilflyttertorg		-500	-500	-500
Totalt omstillingsbehov	-21 610	-32 316	-39 923	-45 029

Demografijusteringer

KS demografimodell

Årlig endring utgiftsbehov per 1.1	Pleie- og omsorg	Grunnskole	Barnehage	Sosial	Kommunehelse	Barnevern	SUM RANA
2023	5 285	-8 177	-4 112	-483	-153	-1 037	-8 678
2024	12 882	-6 456	3 274	-89	701	-567	9 745
2025	18 235	-4 467	-4 545	-337	786	-415	9 257
2026	18 836	-15 933	6 464	52	595	-889	9 125
2027	21 946	-11 253	6 903	-64	899	-533	17 899
Sum akk. 2024 - 2027	71 899	-38 109	12 097				

Det kunne vært verre. For å sikre en noe lettere justering, er fjorårets prognoser lagt til grunn.

Tiltak i Økonomiplan 2024-2027	Pleie- og omsorg	Grunnskole	Barnehage	Totalt
2024	11 000	-7 000	-2 500	1 500
2025	25 200	-10 000	-2 500	12 700
2026	42 000	-16 000	1 000	27 000
2027	55 000	-20 000	5 000	40 000

Rammereduksjoner Oppvekst og kultur

Alle tall i 1000 kroner - akkumulert. NB! Bruk negative tall på forslag til nedtrekk				
Tiltak	2024	2025	2026	2027
Kommunaldirektør/stab/PPT/logopedtjeneste	-842	-842	-1 768	-1 768
Skole	-13 668	-19 274	-25 955	-30 061
Barnehage	-2 500	-3 000	-3 000	-3 000
Barn- og familieavdelingen	-1 000	-5 100	-5 100	-6 100
Kultur	-3 000	-3 500	-3 500	-3 500
Sum tiltak	-21 010	-31 716	-39 323	-44 429

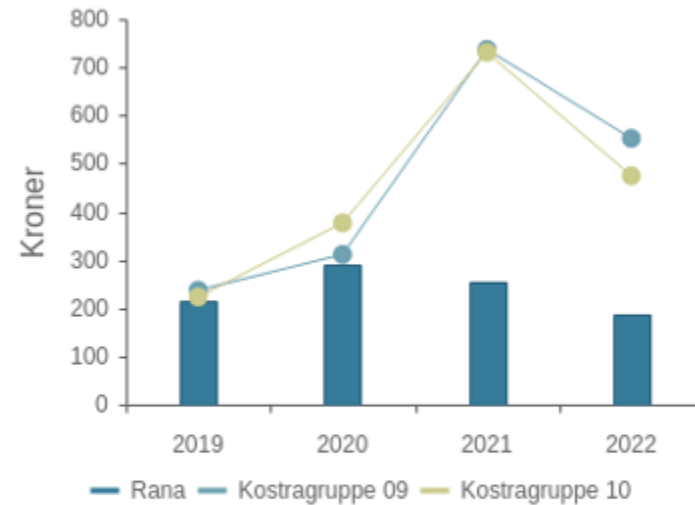

Hovedgrep økonomi

1. Snu ressursinnsatsen fra reparasjon til folkehelsearbeid, forebygging og tidlig innsats
2. Tverrfaglig samarbeid, ny samhandling og mer forpliktende samarbeid med eksterne aktører
3. Strukturgrep – organisering, nivå og arealbruk

• Forebyggende helsearbeid

Prioritet - Netto driftsutgifter per innbygger (233) annet forebyggende helsearbeid (B)

	2019	2020	2021	2022
Rana	216	290	253	187
Kostragruppe 09	237	311	737	552
Kostragruppe 10	223	377	731	475

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

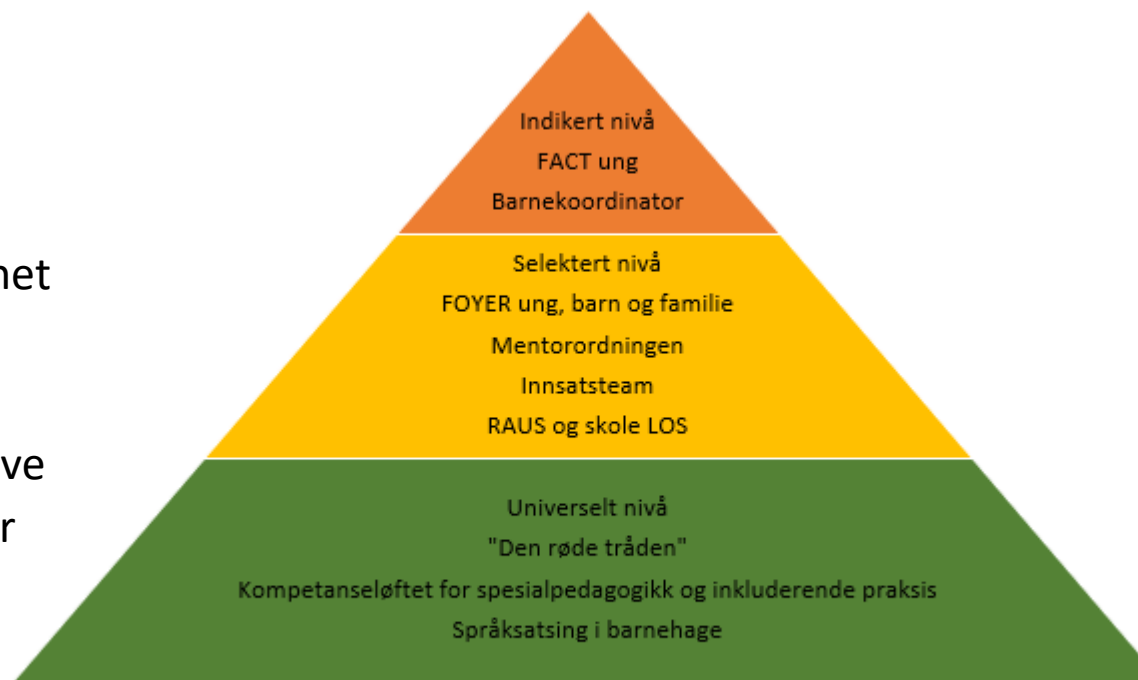
**) Graf er justert med utgiftsbehov

Snu fokus

Vi må snu ressursinnsatsen fra reparasjon til forebygging og tidlig innsats

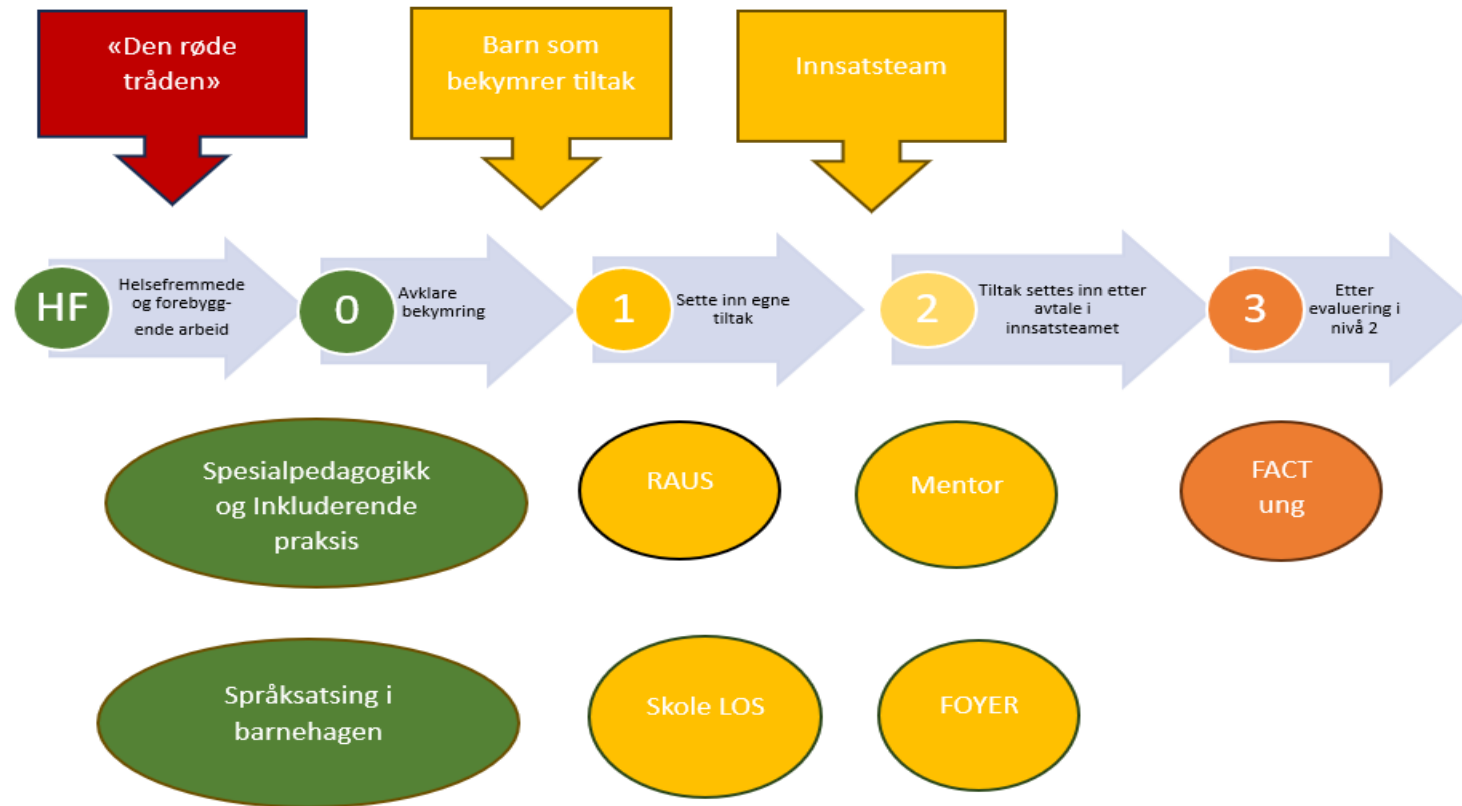
Indikatorer:

- Henvisinger til PPT skal ned
- Andel som har fullført og bestått VG1 innen 5 år skal opp
- Barn med hjelpetiltak i barnevernet skal holdes stabilt
- Institusjonsplasseringer og omsorgsovertakelser skal være lave
- Få klager på vedtak eller tjenester
- Ungdata undersøkelsen – psykisk helse, rus og mobbing.

Figur 1. Forebyggingstrekanten med de ulike satsningsområdene i tidlig inn – Rana.

Tidlig inn – Rana modellen

Figur 2: Rana modellen – koble forebyggende arbeid med BTI modellen sammen med felles tiltak og innsatsteam.

Budsjetttiltak barn- og familieavdelingen

- Flyktingetjenesten har et budsjett som beveger seg utenom det ordinære budsjettet, da dette skal være direktefinansiert gjennom egne tilskudd. Samhandling vil kunne ha stor betydning for hvor godt vi lykkes med inkluderingen av flyktninger og dette vil vies ekstra oppmerksomhet fremover. Det er blant annet etablert et samarbeid med NAV.
- Det store hovedgrepet her er realisering av Tidlig inn Rana ved å gradvis snu ressursinnsatsen fra reparasjon til forebygging og tidlig innsats. Målet er å få opp et utvikle et nytt Foyer-tilbud med fokus på barn og familie, og gjennom det få ned antall omsorgsovertakelser. Det skal også føre til at vi skal kunne ta ned antall stillinger over tid. Kapitalkostnader til det nye Foyerbygget på Båsmo dekkes av avdelingen.

Barn- og familieavdelingen

-1 000

-5 100

-5 100

-6 100

Budsjetttiltak stab og PPT

- Staben som består av tidligere sekretærer, konsulenter og rådgivere fra alle avdelingene er nå på et nivå som vi ønsker å videreføre for å kunne serve avdelingene og skape rom for at lederne ute i virksomhetene skal få best mulig rom til å være ledere og ikke bare administratorer.
- Det er et klart mål å ta i bruk digitale løsninger og AI for å kunne løse oppgaver fremover, eks. søknader, saksbehandling mm
- Avdelingen ønsker å se på muligheten for å satse mer på utviklingsstøtte og tilskuddssøking innenfor sine rammer.
- Veksten i antall henvisninger det siste halvåret har fått PPT litt på hæla, og tiden går i større grad med til saksbehandling og mindre til systemrettet arbeid. Her er et samarbeid med barnehage og skole under etablering for å sikre bedre samarbeid og felles gjennomgang av de ressursene vi bruker på forebygging, tidlig innsats og konkrete tiltak, jfr. Tidlig inn Rana.

Budsjettiltak skole

- Elevantallsendringer i økonomiperioden betyr at skole har fått en demografijustering på 20 mill. kr. I tillegg må også skole bidra til det generelle rammenedtrekket. Totalt omstillingsbehov er ca. 30 mill. kr.
- Av dette kan halvparten tas innenfor dagens struktur.
- Den andre halvparten må tas ved strukturtilpasninger. Det foreslås en foreløpig løsning der Skonseng barneskole midlertidig stenges og ungdomsskoleelevene fra Storforshei flyttes over til Rana ungdomsskole fra neste skoleår.
- Det vurderes et opplegg der de minste trinnene kan klare seg med digitale enheter i form av klasseromsett. I tillegg vil det blir gjort en gjennomgang av lisensavtaler og bruk av andre læremidler.
- Det vil våren 2024 utredes en sak om felles ressursenhet for barn i grunnskole og barnehage med omfattende hjelpebehov. Hensikten er å kunne gi et samlet tilbud med bred spesialkompetanse for å gi disse barna et best mulig utgangspunkt for videre utvikling.

Skole

-13 668

-19 274

-25 955

-30 061

Budsjettiltak kultur

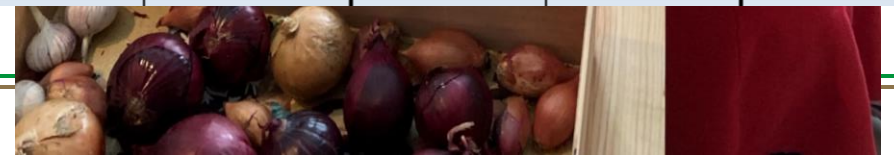
- Omstilling fritidstjenesten skal sikre like gode åpningstider i fritidstilbudene for ungdom Båsmo, Gruben (Max) og sentrum. Det er et mål med større grad av ungdomsmedvirkning og at tilbudene i større grad drives av ungdom, for ungdom. Leder av virksomheten skal delta mer i tjenesteproduksjonen.
- Tilbudet til personer med funksjonsnedsettelse skal opprettholdes. VAKU og SAKU beholdes, men vi vil ta en evaluering av festivalene sammen med brukerorganisasjoner og MTA for å sikre en videre robust drift.
- Kulturskolen vil i større grad få administrativ støtte fra stab fremover. Det er også en forventning om at de klarer å øke antallet elever noe, jfr. sammenligningstall med KG9.
- Kinoen ser nå en økning i besøkstall etter koronaperioden og det jobbes med å øke inntektene.
- Biblioteket skjermes i stor grad, da dette er et av få gratis tilbud som når hele befolkningen og er viktig som en arena for inkludering. Ny bibliotekbuss står på investeringsplanen og er av stor betydning som kommunens eneste skolebibliotek.

Budsjetttiltak barnehage

- Barnehagen driver sitt grunntilbud særdeles effektivt.
- Styrket tilbud har økt dramatisk de senere år. Dette er en tendens flere kommuner ser etter innføring av ny barnehagelov (2020).

	R-2015	R-2016	R-2017	R-2018	R-2019	R-2020	R-2021	R-2022
Prisjustert til 2022 kroner	11 618	9 324	8 694	9 333	7 826	11 413	16 346	18 381
			- 630	638	- 1 507	3 587	4 933	2 035
Prosentvis endring fra et år til neste			-6,8 %	7,3 %	-16,1 %	45,8 %	43,2 %	12,4 %

- Vi har bestilt en ekstern rapport for å se nærmere på årsaksforhold, men vi har et helt klart mål om å snu denne trenden, jfr. vårt fokus på forebygging og tidlig innsats. Her må det jobbes bredt og tverrfaglig og flere systemrettede tiltak må på plass sammen med kompetanseheving.
- For å møte de demografiske utfordringen ser vi det nødvendig å legge ned en av de kommunale barnehage, da det er på ledelse og utgifter til bygg vi har noe å hente.

A group of diverse children of various ages and ethnicities are shown from the chest up, all with their arms raised in a gesture of celebration or triumph. They are wearing colorful clothing: a red shirt, a light blue button-down shirt, a pink t-shirt, a light blue t-shirt, an orange t-shirt, and a teal t-shirt. The background is plain white.

Vi jobber for framtiden!

Takk for oppmerksomheten